

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS
DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Número 19 - segona època - Abril 1999

PAPIERS

del secretariat

Orientació i desorientació

En el dins i en el fora de l'alumne.

Una vedella massa jove no és a punt de menjar; un préssec de càmera o un de madurat a l'arbre, no tenen res a veure; un embotit o un bon vi, han volgut el seu temps per curar-se. A voltes, la pressa, la immediata o la pressió dels ritmes a què tots estem sotmesos no ens fa diferenciar el procés que necessita cada cosa.

Per als educadors, l'orientació és més que un mot i, parlar-ne, és fer explícita la voluntat d'un acompanyament proper que ens fa partícipes del procés de creixement i de

les tries i opcions que va prenent cadascun dels nostres alumnes. Ens fem nostres els seus problemes i maldecaps quan ens plantegen les dificultats en l'estudi, o amb els pares, o en la lluita entre el que m'agrada i el que he de fer, barrejat, tot plegat, amb el que comporta el propi

creixement físic. Voldríem estalviar-los el sofriment, tot i la certesa que hi han de passar. I en tot això, la implica-

ció és molt gran. Ser un bon orientador en el sentit absolut i amb realisme és posar el llistó ben amunt i qui s'hi consideri és titllat d'orgullós i de distant. Un pot ser un bon pastisser perquè el resultat de la seva feina es veu en uns pastissos exquisits i no se li exigeix, en cap moment, que sigui bo en d'altres coses. Un educador és obligat socialment a saber de tot: la matèria que imparteix, l'empatia que aconsegueix,

l'autoritat que necessita, el que i el com del que diu, i mai no es veu, ni veu, l'immediat del seu treball. Ha de ser, també, un bon orientador perquè l'entorn està desorientat. Ens tornem a trobar al mig d'una gran exigència perquè ningú no té la clau de l'educació tot i que, per l'educació, deu passar la transversalitat de la societat.

Ser capaços, uns i altres, d'escoltar i d'escoltar-nos, d'entendre sense imposicions, de tolerar sense presses, de donar i donar-nos temps amb el teló de fons de la seriositat, l'exigència, la coherència i la confiança en el projecte és convèncer-nos que l'orientació que fem serà una bona llavor.

parlem de:

2 Entrevista.

Rafael Bisqueria

3 Conclusions de l'Assemblea.

4 25 anys d'Escola de Pares.

Marian Federico

5 L'orientació com a eix transversal.

Ll. Etxebarria -

M. Pérez/F. Puche -

M. Sánchez - J. Cervera

9 Un punt de vista global.

G. Sabaté-V. Sebastià

L'orientació és com una gota malaia

Parlem amb Rafael Bisquerra.

Rafael Bisquerra neix a Artà, Mallorca. És llicenciat en Pedagogia i en Psicologia i doctor en Ciències de l'Educació. És professor a la Facultat de Pedagogia de la UB. Des de la docència i des de la investigació treballa en mètodes d'investigació i diagnòstic en educació. Té una extensa bibliografia i moltes col·laboracions com especialista en revistes, col·loquis, congressos, simposis nacionals i internacionals.

una de les formes més actuals d'orientar; l'escolta empàtica és una habilitat bàsica de l'orientador; l'orientació és molt més que l'orientador. Els agents de l'orientació són tot el professorat (especialment els tutors), els pares i l'orientador, com un element més. Tots col·laboren en un mateix projecte.

Què és fer una bona orientació?

La finalitat de l'orientació, recollida en l'article 1r a) de la LOGSE és el desenvolupament de la personalitat integral de l'alumnat que vol dir atendre'l en tots aquells aspectes educatius que no contemplen les matèries acadèmiques. L'orientació és un factor de qualitat educativa.

Què s'ha d'orientar?

Tots els aspectes del desenvolupament de la persona. Distingiria quatre grans àrees: 1- *orientació professional*; 2- *estratègies d'aprenentatge* per potenciar l'aprendre a aprendre al llarg de tota la vida; 3- *atenció a la diversitat*; 4- *prevenció i desenvolupament humà* que és la prevenció del fracàs escolar o professional, del consum de drogues, de conductes de risc entre d'altres.

D'acord, però com fer-ho?

El com orientar fa referència a les estratègies i als models d'intervenció. Hi ha tres models d'intervenció: a) *entrevistes individualitzades*; b) *aplicació de programes d'intervenció* dirigits al grup classe; c) *consulta col·laborativa* amb el professorat per establir un context de col·laboració on tothom s'impliqui en el procés d'orientació.

Orientar és a prop d'ajudar. També de tolerar, de confiar o de tenir paciència?

Totalment d'acord. L'orientació és un procés d'ajuda; la consulta col·laborativa és

Quines estratègies, mecanismes o recursos necessita un orientador?

És important que siguin moltes i diferents: habilitats socials, escolta empàtica, planificació, organització, dinamització, comunicació efectiva, control emocional, actitud positiva, optimisme, sentit de l'humor, habilitats tècniques per a l'entrevista, capacitat per convèncer, flexibilitat. I, sobretot, formació en models i estratègies d'intervenció.

Parlem de l'alumne com a receptor d'orientació.

L'alumne ha de comprendre que l'orientació li és una ajuda per al seu desenvolupament integral i que ningú no hi hauria d'estar més interessat que ell mateix. I també entendre que l'orientació és un procés que s'allarga en tot el currículum i que pot estendre's al llarg de tota la vida. Cada etapa evolutiva pot demanar una intervenció determinada.

Llencem la tovallola quan no hi ha una resposta immediata de l'alumne?

Hem d'acceptar que l'alumne farà el que voldrà, encara que no ens agradi. Hem de procurar fer-li veure el que li convé més i això no és fàcil. S'hi ha d'insistir molt, tal vegada massa; és com una espècie de gota malaia psicopedagògica que, de mica en mica, va omplint la pica.

Les conclusions de l'Assemblea

escola pia

Els acords adoptats i les polítiques aprovades.

El 12 i 13 de març se celebrà a Caldes de Montbui la 3ª Assemblea del Secretariat, amb representació de totes les institucions escolars.

Aquest article vol recollir els principals acords aprovats pels cent trenta membres de l'Assemblea i el proper número de Papers serà un monogràfic sobre l'Assemblea amb una informació més detallada i en la línia que els directius de les escoles aniran fent arribar a tots els estaments.

En la primera part de l'Assemblea, es reflexionà sobre el conjunt dels darrers quatre anys i les realitzacions dutes a terme, amb la intervenció del P. Provincial, del Secretari General i de diferents estaments: Consell de les Institucions, delegats d'alumnes i federació d'APAs. El Secretari General respongué la multiplicitat de preguntes que se li feren, i es passà a una votació valorativa recolzant la bona feina feta i posant de manifest el bon assoliment dels objectius de l'Assemblea anterior.

En un segon moment, es féu la votació i l'aprovació de diferents canvis en el Reglament de l'Assemblea i en el del Consell de les Institucions. Precisament, el nou Consell es votà ja d'acord amb les noves normes aprovades.

La part central de l'Assemblea, però, fou la determinació de les polítiques conjuntes a emprendre. A partir de les aportacions fetes per les escoles, es començà a treballar en sis enunciats. Es procedí per prioritització, cercant allò més comú i necessari, donant resposta als temes menys resolts fins ara. Finalment, s'arribà a l'aprovació de les següents polítiques:

Política 1 - Augmentar la coresponsabilitat i la implicació dels docents, no docents, alumnat i pares i mares en el projecte educatiu integral de l'escola, millorant-ne el seu coneixement i afavorint-ne la seva millora.

Política 2 - Avançar en l'avaluació del centre, de manera que abasti tota l'acció educativa i que permeti una millor qualitat i

eficàcia del treball de les persones, de l'organització escolar i del currículum.

Política 3 - Impulsar la implantació de metodologies actives i innovadores que afavoreixin un aprenentatge que desvetlli la iniciativa i la creativitat de l'alumnat.

Per a cada política es determinaren i aprovaren dos objectius generals comuns a totes les escoles. També es treballaren criteris d'avaluació per a poder mesurar el grau d'acompliment de cada objectiu.

DOCUMENTS ELABORATS EN OCASIÓ DE L'ASSEMBLEA

- Dades i documents de situació
 - Estudi d'imatge i posicionament (extern).
 - Auditoria de la gestió econòmica i comptable.
 - Memòria de cada escola, quadrienni 95-99.
 - Memòria conjunta de les Institucions Escolars, 95-99.
 - Memòria de l'Equip de Gestió, 95-99.
- Avaluació dels objectius de l'anterior Assemblea
 - Informe de l'assoliment dels objectius; resum del treball de les escoles.
- Avaluació, reflexió i propostes
 - Una lectura de les enquestes a alumnes, pares i docents.
 - Informe del Secretari General.
 - Propostes de polítiques i objectius; recull dels treballs de les escoles.
- Acords i resultats
 - Polítiques i objectius aprovats i acords de l'Assemblea (inclou altres polítiques i objectius possibles i les pautes per al procés de concreció a les escoles).

Al marge d'aquests enunciats, es remarcà la importància de treballar, a totes les escoles i a tots els nivells, una actitud pastoral de base que relligui tota l'acció educativa, en la línia del document «Una escola oberta als valors de l'evangeli», lliurat a tots els membres de l'Assemblea.

El Sr. Ramon Francolí, Secretari General, remarcà que no s'ha acabat la feina: ara, cada escola ha de reprendre les seves propostes, analitzar-les segons les polítiques comunes i concretar-les en objectius operatius i en plans d'actuació. I dur a terme, a cada lloc, aquelles altres que responguin a les situacions concretes.

Un teixit que es fa a poc a poc

Una feina fidel a una inspiració.

**Per l'albada s'endevina el dia que farà,
i per un bon començament es pot preveure el final.
El transcurs de la vida depèn de l'educació rebuda en la infància:
mai no es perd la seva bona aroma,
igual com passa amb un recipient que ha guardat un bon licor.**

Sant Josep de Calassanç

Del memorial del cardenal Tonti, 1621

25 anys d'Escola de Pares

Una aposta per a la família.

Aquell començament va ser un autèntic “llançar-se a la piscina”. El curs 73-74, el nou Secretariat Escolapi de Pedagogia (SEDEP) va servir de trampolí per iniciar i promoure el projecte.

L'Escola de Pares naixia en aquell curs per fer una tasca necessària entre els pares dels alumnes de les nostres escoles, per donar-los un cop de mà en el quefer diari de l'educació dels fills, aquesta obligació i necessitat indispensable, negligida tantes vegades, per desgràcia, per aquells que en són responsables.

Les temptatives anteriors, sempre esforçades però amb tímids resultats, ara podien granar en una forma organitzada i posada a l'abast de tothom. Inicis optimistes i engrescadors que van produir una floració com mai no ens podríem imaginar.

Ara, aquella “criatura” se'ns ha fet gran, ha arribat a aquella edat en què dóna bo de celebrar anys, tot recordant temps passats. Però, també, amb la mirada posada endavant, amb l'esperança que té prou vitalitat amagada, encara, per fer un camí molt llarg. És cert que les coses envelleixen: és llei de vida; però cal estar atents als canvis de situació i descobrir les noves necessitats que van apareixent en el camp sempre constant i sempre novedós de l'educació

dels fills. Perquè és una tasca, aquesta, que, malgrat els canvis i el pas del temps, sempre pesarà sobre els pares com una de les seves greus i irrenunciables obligacions. Potser encara no hem arribat a aconseguir tot allò que en un principi havíem somiat i projectat. Però aquests anys han estat plens de satisfaccions, sobretot per dos motius: perquè, malgrat totes les deficiències i les limitacions, estem convençuts que els ajuts donats a les famílies han estat profitosos i han aconseguit obrir horitzons de llum on, sovint, només apareixen ombres i temors; i perquè la gran xarxa dels grups de l'Escola de Pares ha creat, sense cap mena de dubte, uns *lligams* d'amistat profunda i de la bona, i de compartició d'anhels i de guanys personals de millora, que han anat molt més enllà de la sola tasca de l'educació dels fills, arribant a desvetllar responsabilitats i a sentir-se part integrant de la gran família escolàpia.

Per tot això, ara en fem festa, amb una gran Trobada a l'Escola Pia de Caldes, el dia 25 d'abril d'enguany. El P. General M. Balcells, vertader “pare de la criatura”, ens ha confirmat la seva presència per donar a la Trobada el seu significat festiu i testimonial.

Marian Federico

L'orientació, com a eix transversal

orientació

Un rerefons de tota l'acció escolar.

ORIENTAR-SE UN MATEIX PER ORIENTAR ELS ALTRES

Lluïsa Etxeberria – Escola Pia Ntra. Sra.

En el moment actual, afrontar i fer bé la tasca d'orientar els adolescents, resulta més difícil i complexa que abans. Els canvis en el sistema educatiu i en la societat augmenten la preocupació i la incertesa dels qui ens ocupem d'orientar a l'escola. Se sap què no s'ha de dir o fer, però no se sap ben bé què fer perquè l'orientació sigui útil i eficaç.

En poques línies vull fer notar la importància d'un plantejament i d'un funcionament que siguin integradors dels diferents vessants de l'orientació, tot evitant posicions simplistes, unilaterals i reduccionistes.

ALGUNS ELEMENTS DE REFLEXIÓ:

– *Contemplar l'orientació* en línia integradora per no tractar el tema com un repertori d'activitats programades basades, en gran part, en la informació acadèmica i professional. La informació no és sinònim de coneixement. Avui tots constatem que vivim en una societat superinformada però no per això som més coneixedors de la realitat d'un mateix i dels altres.

– *Mirar la persona de l'adolescent* des de la seva totalitat i fer l'esforç de no deixar fora cap àrea del subjecte. Tenir presents els factors que estan a la base de les capacitats per aprendre com són el món afectiu i relacional, les reaccions emocionals i les conductes, l'entorn familiar, la realitat socioeducativa... Així es treballa un model integrador.

– *Fer un estudi acurat* de les necessitats de cada subjecte i de cada grup que permeti atendre la seva singularitat, integrant la varietat d'aspectes, condicions i situacions personals, escolars, familiars i socials. Preveure també els recursos humans, materials i organitzatius de les persones orientadores per tal de satisfer adequadament les necessitats detectades.

– *Orientar-se per orientar*. Potencialment tots els subjectes necessitem ser aju-

dat per orientar-nos, però és en algunes etapes del creixement i en períodes de crisi, com ara l'adolescència, quan l'assessorament i la confrontació es fan indispensables. Per això, caldria debatre els missatges contradictoris rebuts i sumar els esforços de tots els implicats en la tasca d'orientar: tutors, docents i no docents, pares, professionals de diferents disciplines, societat, mitjans de comunicació de masses...

ALGUNS SUGGERIMENTS PER OPTIMITZAR LA TASCA D'ORIENTAR ELS ADOLESCENTS:

– Partir del pressupòsit que qualsevol persona ha de poder prendre consciència de si mateixa, dels altres i del context en què es troba; però tractant-se d'un període tan significatiu com és l'adolescència, el noi ha de poder preguntar-se qui és o qui voldria ser. Dit d'una altra manera, saber qui ets i acceptar que no seràs mai en el ventall ampli d'ídols i d'ideals que ofereixen

els *mass media* és bàsic. Construir la identitat real –que s'aconsegueix millor des de la implicació afectiva i no només amb la capacitat cognitiva– requereix orientar-se.

– Tenir *in mente* la persona a qui va adreçada l'orientació amb la seva història, les seves experiències infantils i actuals, la seva trajectòria, els seus aconseguints evolutius... afavoreix individualitzar més el que se li diu i la manera com s'intervé

orientació

amb cada un, d'acord amb les necessitats, les possibilitats i les limitacions. D'aquí s'esdevé una orientació personalitzada, com feta a mida.

– Ajudar-lo a autoobservar-se i a reconèixer els dubtes, la confusió, l'ideal desitjat, la fantasia, la realitat...; activar els recursos personals propis per anar a cercar una informació acadèmica i professional que li pot ser convenient o necessària però evitant proporcionar-li informació innecessària. En tot cas, cal destriar-la, seleccionar-la.

– Ser curosos amb els sentiments de l'adolescent quan *està desorientat, confús, indecís, agobiat, neguitós...* pel fet d'haver de triar un crèdit, una modalitat, un ofici, una carrera, una professió o un projecte vital. Si, en un primer moment, es pot percebre i atendre bé la demanda immediata, i si, després, es pot donar pas a una intervenció més pausada –la qual cosa requereix temps– s'actua amb més coneixement de causa en procedir a una valoració més real, equilibrada i integradora de la situació.

Apropar-se amb una actitud empàtica al seu món emocional i contenir les ansietats que comporta qualsevol decisió important per a l'adolescent i acompanyar-lo en el seu procés per a garantir que les seves respostes s'ajustin a la realitat li permetrà anar construint progressivament la seva identitat i insertar-se socialment i laboral amb una autoestima saludable.

– Fer i pensar però, també, repensar el que es fa en la tasca orientadora per possibilitar petits canvis en la pròpia línia de treball. Sempre es necessita revisar, avaluar i, si cal, reconduir de nou les coses i encara més quan un constata que, fàcilment, es divideixen les diferents àrees de l'orientació i que, fent-ho, ens allunyem d'arribar a la comprensió global de la persona dins la seva experiència particular.

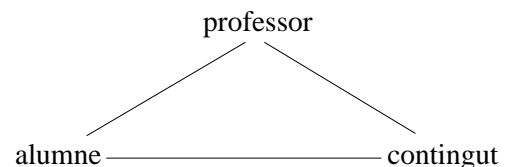
ORIENTACIÓ ESCOLAR

M. Pérez - F. Puche - E. P. de Sitges

Un dels temes que més preocupa és l'orientació escolar i, també, fer estreta i real la col·laboració de mestres i psicopedagogs. El que sovint ens passa és que estem capficats en identificar *les causes del problema* d'un alumne i moltes vegades no ens adonem que la solució passa per *modificar* les condicions de l'entorn, de manera que incideixi favorablement en el progrés dels alumnes.

Les dificultats i els trastorns d'un alumne no són independents de les experiències viscudes a casa o a l'escola, ni tampoc dels ajuts que se li faciliten.

Tot això té un reflex clar en el que succeïx a la classe. Seguint (Coll 1991) les interaccions pròpies del procés d'ensenyament-aprenentatge es podrien representar a través del triangle interactiu:

Per tant no hauríem de centrar la valoració només en l'alumne, sinó en aquesta interacció.

L'avaluació de les necessitats educatives especials dels nostres alumnes que es proposa amb la Reforma és fonamentada en un treball col·lectiu que el realitzen els *mestres* i els *psicopedagogs*. Aquesta és una *col·laboració* imprescindible per a poder desplegar iniciatives que permetin utilitzar procediments i eines útils que millorin el seguiment que es dona als alumnes. Tal com diu (Climent Giné, 1997) hi ha un canvi important en l'educació especial: s'ha passat d'un model centrat en l'alumne a un model centrat en els *suports* i en els *ajuts*. Així doncs, la intervenció no es farà sobre l'individu sinó sobre l'entorn on l'avaluació serà un procés de recollida i d'anàlisi de la informació rellevant i no un acte puntual. Una avaluació *interdisciplinària*, amb la implicació del mestre i la del psicopedagog, primant la metodologia observacional i qualitativa. En conseqüència, tant l'individu com la família i l'escola esdevenen els àmbits propis d'avaluació i serà primordial de saber les condicions perso-

nals de l'alumne i de tots aquells factors que el condicionen a casa i a l'escola.

Un cop assolits aquests coneixements bàsics caldrà disposar d'instruments idonis per a la valoració tant de l'alumne com de la pràctica docent al col·legi i també de la pràctica educativa familiar.

ÉS TOT AIXÒ I ALGUNA COSA MÉS

Miquel Sánchez – E. P. de Vilanova

Hem de considerar l'orientació escolar com un element essencial que contribueix en la qualitat i en l'eficàcia de l'ensenyament. Si preocupa aquest tema en les nostres escoles, els i les professionals que componen els respectius claustres haurien de plantejar-se la necessitat de confeccionar i de portar endavant un programa. Jo aniria un xic més enllà, un eix transversal d'orientació escolar.

Una de les tasques a l'hora de planificar l'acció orientadora seria en un primer estadi el de crear i incloure el departament d'orientació dins de l'organigrama de l'escola i definir les funcions de tots els seus membres. A partir d'aquesta estructura organitzativa, caldria concretar les accions a portar a terme així com preveure les necessitats específiques del centre en relació a molts factors com poden ser: les demandes de formació permanent dels docents, els recursos necessaris per dur a terme la tasca orientadora a aquelles persones relacionades directament amb els processos educatius i les necessitats educatives més prioritàries dels nostres alumnes. El programa hauria d'estar interrelacionat amb totes les disciplines del currículum. En el procés de previsió i en la realització de les accions a fer en el desenvolupament del programa, l'Escola haurà de comptar amb la col·laboració de tots els docents del Centre.

No es tractaria d'esperar que l'alumne estigui en els cursos de final d'etapa d'ESO (4t.) o de 2n de Batxillerat per portar a terme les estratègies d'orientació; caldria aplicar-les des que l'alumne inicia el cicle infantil i continuar aquest procés orientador fins que surti de les nostres escoles.

El concepte que tinc sobre l'orientació és molt ampli i no el puc delimitar solament a aconsellar o a preparar l'alumne en la capacitat d'elecció d'un treball o d'uns estudis, o suggerir i aconsellar les possibles solucions als problemes que travessa un alumne o un centre escolar. Crec que és tot això i alguna cosa més. Sóc del parer que l'acció orientadora ha d'ésser preventiva, no tan sols puntual.

Els factors a tenir en compte serien: l'autoconcepte, la capacitat per prendre decisions, la capacitat d'organització (del temps, de les accions), el coneixement d'un mateix: aptituds, actituds, el coneixement de l'entorn, la identificació vocacional i el sistema de valors.

Els factors esmentats s'haurien de treballar al llarg de tot el procés d'aprenentatge escolar mitjançant una sèrie d'activitats. Si volem que sigui un programa operatiu haurem de tenir cura de la seva preparació i procurar que les activitats formin part dels interessos dels alumnes. Hem de concebre aquest programa com un procés obert, no pas tancat i repetitiu.

Les activitats, lògicament, hauran de variar en relació a les necessitats del grup. Se suposa que n'hi haurà algunes que podrien proposar-se com a bàsiques i d'altres que no ho seran tant. Al final, la conveniència o no de tal activitat vindrà marcada per les característiques particulars a treballar. És interessant de disposar d'un registre d'activitats, com una base de dades, i d'enregistrar un seguit d'especificacions referent a cadascuna.

Com tot procés educatiu aquest Programa d'Orientació hauria de ser objecte d'avaluació, periòdicament, per part de tot el claustre.

orientació

entrevistes

L'ORIENTACIÓ ORIENTADORA*Jaume Cervera – Escola Pia de Mataró*

El mes de setembre de 1997 va començar a treballar a l'Escola Pia de Mataró un grup de persones sota la denominació de *Comissió d'Orientació*. La il·lusió era gran i crec que segueix encara intacta. Ens va moure la intenció d'ajudar els nostres alumnes a arribar amb les millors condicions i possibilitats d'èxit al món de treball. Tot això amb el convenciment que aquest és un fet irreversible amb el qual tots els humans ens acabem trobant un dia o altre de la nostra vida.

Aquesta comissió està formada per docents de tots els nivells educatius de l'escola: primària, secundària obligatòria i estudis postobligatoris (batxillerats, cicles formatius i ensenyaments ocupacionals). Potser a algú li sobtarà el fet que hi hagi representants dels estudis primaris, però nosaltres creiem en la importància d'una tasca totalment vertebradora, que impliqui tots els nivells de l'escola. No po-

dem oblidar que els nens i nenes que actualment cursen estudis primaris també aniran un dia al món laboral.

És molt important que tots els alumnes coneguin el món del treball, que els ajudem a orientar-se en els seus estudis, que sàpiguen totes les possibilitats i sortides que trobaran en el futur. Que puguin ser en definitiva unes persones realitzades, felices i útils a tota la societat.

La nostra primera tasca (realitzada durant el curs 1997-98) va ser la de confeccionar uns materials de treball –recollits en un *Dossier d'Orientació Pedagògica i Professional*– dirigits al Batxillerat amb la pretensió que els tutors d'aquest nivell educatiu disposessin d'unes eines d'orientació amb millors possibilitats d'èxit per a l'alumnat. Durant el present curs aquests dossiers s'estan experimentant en els nostres batxillerats i la idea és la de fer-ne una valoració final el proper mes de juny.

Aquests materials es basen en quatre grans blocs d'objectius: *autoconeixement - informació acadèmica, professional i de l'entorn - presa de decisions - inserció en el món laboral*. Es van preparar una sèrie d'activitats amb la seqüenciació d'objectius, continguts, metodologia de treball, recursos a utilitzar i l'avaluació.

Des d'aquí volem fer constar el nostre agraïment als tutors de batxillerat per l'esforç que fan en l'experimentació d'aquests materials.

Estem tan animats que aquest curs 98-99 estem elaborant uns altres materials de treball, però en aquesta ocasió dirigits a l'ESO i si es considera convenient seguirem endavant i mantenim la il·lusió que, en una propera, podrem proposar materials per a l'educació primària.

què podem llegir?

- **Albom, M.** *Els dimarts amb Morrie*. Ampúries. Barcelona, 1998.
- **Benson, B.** *El camí de la felicitat*. Claret. Barcelona, 1996.
- **Bisquerra, R.** *Orientació psicopedagògica i desenvolupament de recursos humans*. La Llar del Llibre. Barcelona, 1992.
- **Bisquerra, R.** *Orígenes y desarrollo de la Orientación Psicopedagógica*. Narcea. Madrid, 1996.
- **Nitsch, C. - Von Schelling, C.** *Límite a los niños*. Medici. Barcelona, 1998.
- **Monereo, C. - Castelló, M.** *Las estrategias de aprendizaje. Cómo incorporarlas a la práctica educativa*. Edebé. Barcelona, 1997.
- **Saphiro, L.** *La inteligencia emocional de los niños*. Grupo Zeta. Barcelona, 1997.

El proper número anirà dedicat a «L'ASSEMBLEA».

Un punt de vista global

per millorar

Una bona feina de síntesi.

Els relators, des d'un lloc d'observació privilegiat a les etapes i a l'escola, donen pistes per reorientar millor tots els esforços que cadascú de nosaltres, des del propi lloc, fem.

El fet de col·laborar, amb dues altres persones, com a relators, en la preparació de la III ASSEMBLEA, ens ha permès de tenir un coneixement global de les diferents etapes, a partir de l'anàlisi del treball fet pels docents dels diferents centres.

Exposem algunes propostes conjuntes de la primària i de la secundària que, de tipologia i d'abast diferents, des del punt de vista de la pedagogia prospectiva, marcarien les noves tendències i accions per a poder assumir l'educació de les noves generacions d'alumnes, als qui hauríem de fomentar gradualment l'esperit crític, la capacitat d'iniciativa, l'autoestima, l'autonomia personal, la creativitat, la curiositat, el raonament, la presa de decisions. També es remarca la necessitat de l'ensenyament dels valors des de les àrees i d'altres àmbits de l'escola, ja que l'educació integral dels alumnes de la primària i la secundària ha de ser un eix fonamental.

Hem d'escoltar-los, comprendre'ls, ajudar-los i sobretot a la secundària, incrementar molt més la seva participació en tots els àmbits de l'Escola. Cal obrir camins que permetin escoltar molt més les seves propostes a fi de poder-les canalitzar i donar-hi resposta.

És evident, però, que als nois i noies els costa d'organitzar-se si al darrere no hi ha una persona o un equip que els ajudi i/o

entusiasmi. Pensem que l'interès inicial dels alumnes s'esmoreeix quan no veuen respostes clares a les seves propostes.

Es fa necessari apropar cada vegada més els alumnes a la informàtica, a mitjans audiovisuals, laboratoris, mediateques,...

Tampoc no podem oblidar-nos de valorar les seves capacitats, els seus èxits, el seu progrés individual. Cal ajudar-los a esdevenir protagonistes del seu aprenentatge.

Possiblement arribarem a la conclusió que hem de pensar en un ensenyament més participatiu, pràctic i proper a l'alumne. És per això que els educadors ens podríem preguntar pel que fem, amb una reflexió sobre la nostra tasca educativa.

Cal formació específica en tecnologies, entretistes, dinàmica de grups, accions me-

todològiques, disciplina, avaluació,... i en el treball d'equip, trobant espais i temps per potenciar la planificació, l'organització i la presa de decisions sobre el currículum de les àrees, priorització de continguts, tallers,... Sembla clar que des dels departaments s'ha d'afavorir una metodologia més activa, engrescadora, creativa i participativa. Cal evitar aïllaments i saber reconduir el flux constant d'informació millorant els canals de comunicació dintre de l'escola.

Volem agrair, des d'aquí, a tots els qui amb aquesta nostra professió intentem buscar camí en mig d'una generació muda, perplexa, escèptica, juganera, escolaritzada, realista, apolítica, desencantada, culta, protegida, còmoda, individualista, audiovisual, egoista, insegura, cosmopolita, tecnològica, tolerant, oberta, esperançada,...

Gemma Sabaté - Vicenç Sebastià

Noticiari breu

OLOT **UNA EXPERIÈNCIA** **A LA REVISTA GUIX**

La revista pedagògica Guix corresponent al març d'enguany ha publicat un article de cinc docents de la nostra escola. Tina Agustí, Maria Codina, Roser Bartrolí, Paquita Cordoní i Joan-Jaume Vila expliquen la setmana cultural realitzada a l'escola entorn de la figura de Francesc de Verntallat, un pagès de remença del qual se'n commemorà els 500 anys de la seva mort. Els alumnes del cicle superior de primària van realitzar aquesta activitat a partir de tallers que els feien descobrir situacions de l'edat mitjana i la seva relació amb altres aprenentatges realitzats en d'altres moments del curs.

ESPLAI DEL CARME **PREMI JOAQUIM FRANCH**

Molt a prop de Sant Antoni, al casc antic de Barcelona, els escolapis tenen cura de la Parròquia del Carme. Al centre d'esplai Carme-Abiyoyo se li concedí l'accès al Premi Joaquim Franch per a projectes d'educació en el lleure que es vol realitzar durant aquest any. Es tracta que el jove se senti protagonista del seu creixement de manera que esdevingui una persona activa en la societat, a partir de la seva promoció personal i social.

Cal dir que l'esplai atén infants i joves de dilluns a dissabte i en dies no escolars, i que, entre d'altres serveis que s'ofereixen al barri hi ha l'atenció a famílies, amb fills menors de cinc anys, i tasques de promoció cultural.

IGUALADA **CERTAMEN LITERARI**

Per setè any l'escola ha convocat un certamen literari en el festa de Sant Jordi, enguany sota el lema *L'escola amb l'art*. Hi ha quatre tipus de participació: poesia, prosa (en català, castellà, francès o anglès), fotografia i conte il·lustrat (per a públic infantil o juvenil). La proclamació de premiats i lliurament de premis es fa en un acte a l'Ateneu Igualadí.

SALÓ DE L'ENSENYAMENT

Un any més, el Departament d'Ensenyament ha organitzat el Saló de l'Ensenyament, els dies 18, 19, 20 i 21 de març. És una mostra creada per a oferir a l'alumnat informacions sobre futurs estudis, i per on passen molts joves d'escoles i instituts i també famílies i d'altres persones vinculades al món de l'educació. Aquest any l'Escola Pia hi ha instal·lat un stand per donar a conèixer els seus batxillerats i els cicles formatius que es realitzen a les diferents escoles. S'ha volgut realitzar una atenció personalitzada i per això diferents docents i orien-

tadors de les escoles s'han anat alternant per respondre a les consultes o per ampliar les informacions de les publicacions que es lliuren. El Saló també ha estat l'ocasió de presentar al gran públic la nova imatge institucional.

PREMIS DE LA FUNDACIÓ **A LA CREATIVITAT**

Per quarta vegada la Fundació Joan Profitós ha convocat els premis per al foment de la creativitat entre els alumnes de l'Escola Pia que prenguin part en els Jocs Florals de les respectives escoles. És com un premi de premis, que vol reconèixer aquelles obres més destacades de cada escola i que vol afermar la dimensió de col·lectiu entre el nostre alumnat. S'ha distribuït a les escoles les bases dels premis, oberts a l'alumnat a partir de 5è de primària. Hi ha tres modalitats de participació: poesia, prosa i dibuix o disseny gràfic.

Els premis es lliuraran el 2 de juny, a la tarda, en un acte obert a les famílies que s'anunciarà oportunament i que estarà dedicat a la figura del poeta Pere Quart, en commemoració del centenari del seu naixement.

PUBLICACIÓ INSTITUCIONAL
«Una escola oberta als valors de l'evangeli». Aquesta publicació, que serà distribuïda i presentada als docents, pares i alumnes de les escoles, formula les bases a partir de les quals concretarem el Caràcter Propi en l'acció quoti-

Noticiari breu

diana. És el resultat de moltes aportacions a un document primer, difós per l'Equip de Gestió, que s'ha anat completant i millorant a partir de les observacions de directius, coordinadors de pastoral, docents i experts en l'acció pastoral. Vol ser el referent bàsic que orienti els plantejaments escolars i que ajudi a concretar-los: tot el que fem a l'escola és pastoral i tots ens hi hem de sentir implicats.

TROBADA DE GRUPS

El dissabte dia 20 de març, un grup de 68 nois i noies del cycle superior de primària que participen en grups de reflexió, pregària, catequesi... de les escoles de Sabadell, Caldes, Mataró, Terrassa i Granollers es van trobar a Llinars del Vallès per gaudir d'un dia festiu i de trobada, fer nous amics i noves amigues i poder compartir el que fan.

Jugant, cantant i pregant junts van viure una bona experiència que esperem que pugui tenir continuïtat en els propers anys. Des d'aquestes ratlles volem agrair a l'escola de Granollers i al responsable de pastoral la responsabilitat en l'organització i el bon acolliment.

EL SETEM FA UNA CRIDA

El butlletí de Setem Catalunya de notícies internes *Kasumai* fa una crida, per una banda a la sensibilització i a la solidaritat informant del greu dèficit econòmic que pateix i, per l'altra, mostrant el gran ventall de propostes i d'accions engegades en formació, comerç just, camps de solidaritat, sensibilització i política. Si us interessa més informació podeu trucar al tel. 93 441 53 35.

JORNADA PEDAGÒGICA

Com ja ha estat anunciat, el 17 d'abril es farà la Jornada Pedagògica, a l'Escola Pia d'Igualada. La Sra. Mª Jesús Buxó, des de la seva visió antropològica ens ajudarà a comprendre millor l'entorn del nostre alumnat parlant-nos d'«Una cultura del comportament cívica». Tots hi esteu convidats.

FORMACIÓ OCUPACIONAL I BORSA DE TREBALL

El passat dia 18 de març es van reunir als locals de l'Equip de Gestió els coordinadors de Formació Ocupacional i Borsa de Treball de les nostres escoles. Es va fer una reflexió per veure les estratègies i recursos que hem de tenir per rendibilitzar el temps dedicat a millorar la col·laboració amb el Servei Català de Col·locació, així com la planificació de les accions sobre orientació professional que s'hauran de fer durant el 99.

Es va parlar, també, d'obrir una nova línia de treball entorn del tema de la ISO, per anar certificant la nostra qualitat.

L'Assemblea,
un espai
de participació
i de debat

Una passada d'Assemblea

Crònica informal.

L'Assemblea del Secretariat de les Institucions Escolars és el màxim organisme de gestió col·lectiva per a totes les nostres escoles.

I es notava. Hi eren tots els que tenen càrrecs de gestió. Però també molts d'altres: més de quaranta docents i un pare i un alumne per escola. I altra gent que no sabies ben bé qui era (tot i les etiquetes a què estem habituats en actes col·lectius). Predominava bon ambient i bon to, i diversitat de situacions i de colors: el verd del nou logo institucional a l'enorme plafó que presidia l'escenari (reciclable, ja que es preparà per al Saló de l'Ensenyament) i a les portades de les documentacions, el blau –l'altre color corporatiu– a les carpetes, i la maleta, que ens permetia concentrar tota la documentació, era negra.

I molta feina. Com empenyien –de bones maneres– els de la taula per fer-nos anar a l'hora (i se'n van sortir sempre, menys en una ocasió). Realment, no semblava que l'Escola Pia estigués molt verda; més aviat se la notava molt plena d'esperança i fent realitat allò que «de més verdes en maduren». Sort que al final de la tarda no tocava cap votació: no sé pas què hauria sortit després de tantes hores, perquè quasi no vam poder veure ni la Font del Lleó.

Tot estava previst per una organització que juga amb avantatge: no és la primera vegada que hi va (fins i tot ja sabien que alguns que no llegim bé els fulls aniríem a l'altre edifici de l'escola). Vam trobar a faltar, això sí, les Flors del Remei; però qui hauria treballat a la tarda?

Algú proposava –en veu baixa– fer una assemblea cada mig any perquè hi poguéssim passar successivament tots els de cada escola; però no sé si trobaríem organitzadors. Més val difondre bé tot el que ha passat.

Per cert, a veure si en..., aquell company, em torna l'informe del Secretari General, que li vaig deixar!

Zum-zum

agenda

ABRIL

- 1-3 • Pasqua Jove
- 8 • CEP-1 de 4 a 6 tarda.
- 9 • Reunió responsables zones de pastoral de 10 a 1 migdia.
- 12 • Reunió responsables voluntariat de 4 a 6.
- 17 • Jornada Pedagògica a Igualada
- 19 • CEP-2 de 4 a 6 tarda.
- 20 • Presentació recursos suport àrees de 4 a 2/4 de 7 tarda.

MAIG

- 3 • CEP-2, de 4 a 6 de la tarda.
- 4 • Reunió coordinadors batxillerat, formació professional i formació ocupacional, de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- 6 • Reunió coordinadors primària, de 2/4 de 4 a 6 de la tarda.
- 7 • XI Jornada Esport i Cultura, per a alumnes de 6è de primària, a Vilanova i la Geltrú.
- 8 • Aplec Pasqual de l'Escola Pia de Mataró.
- 10 • Reunió coordinadors infantil, de 2/4 de 4 a 6.
- 11 • Reunió responsables PAI, de 10 a 1 del matí.
- 13 • CEP-1, de 4 a 6.
 - Reunió coordinadors ESO, de les 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- 17 • Reunió responsables informàtica, de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
 - CEP-2, de les 4 a les 6 de la tarda.
- 18 • Presentació de recursos de suport a les àrees, de les 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- 20 • Trobada docents 3r any, de les 10 del matí a les 6 de la tarda.
- 21 • Trobada docents 3r any, de les 10 del matí a les 6 de la tarda.
- 26 • Reunió responsables activitats extraescolars, de les 5 a les 7 de la tarda.
- 27 • Reunió responsables biblioteques, de les 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
 - CEP-1, de les 4 a les 6 de la tarda.
- 31 • Reunió coordinadors pastoral, de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.

La revista Papers és una publicació del

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Ronda de Sant Pau, 80 2n - 08001 BARCELONA
Tel.: 93 441 00 04 - Fax: 93 441 02 87
e-mail: escolapia@epcat.net - http://www.epcat.net

Consell de redacció:

Jordi Cadevall, Xavier Gilabert,
Carme Guàrdia, Miquel Mateo i Eulàlia París.

Maquetació:

Carme Roig.

Coordinació:

Eulàlia París

e-mail **PAPERS**: eparis@epcat.net

